

slagtekrop tilbage til alderen på det individuelle dyr, når det drejer sig om får eller geder.

Man kan på slagteriet bedømme alderen på får, lam og geder ud fra en undersøgelse af tænderne, dvs. foretage undersøgelse af slagtekroppe med henblik på at kigge i munden for at se om der er frembrudte fortænder. Hvis det konstateres, at der er gennembrud af én fortand igennem gummerne, skal slagtekroppen betragtes som et dyr ældre end 12 måneder. Hvis det konstateres, at der er gennembrud af to fortænder eller flere i den ene underkæbehalvdel, skal slagtekroppen betragtes som et dyr ældre end 18 måneder. Dette anvendes blandt andet ved den påbudte prøvetagningsplan for scrapie, hvor der skal tages stikprøver af dyr over 18 måneder på slagteriet samt som anvisning for fjernelse af SRM på slagterierne ved dyr over 12 måneder.

*Procedurer for fjernelse af SRM fra får, lam og geder*  
SRM fra får og geder skal altid fjernes på slagteriet. Det er den ansvarlige for slagtingen, der er ansvarlig for fjernelse, opbevaring, farvning og levering til SRM-virksomhed m.m. af SRM i forbindelse med slagting. Den ansvarlige er den ansvarlige for slagteriet, hvor et dyr bliver slagtet, eller den landmand, der får foretaget hjemmeslagting. Rygsøjle fra kvæg og rygmarv fra får og geder kan fjernes i opskæringsvirksomheder. Desuden kan rygsøjle fra kvæg fjernes i slagterbutikker og supermarkeder med egen slagterafdeling, som har særlig tilladelse til at fjerne SRM.

Det betyder, at det er forbudt at have SRM fra får og geder i detailledet. Hvis der på en slagtekrop af et får eller en ged hænger kranie med hjerne og øjne, tonsiller eller rygmarv, skal virksomheden altid kunne dokumentere overfor fødevarerregionen, at det er en slagtekrop af et dyr under 12 måneder, f.eks. i form af faktura med oplysninger om dyrets alder.

#### *Virksomhedernes egenkontrolprogrammer*

På slagterierne og opskæringsvirksomhederne skal der være et af fødevarerregionen godkendt egenkontrolprogram, der dokumenterer, at der foregår egenkontrol med fjernelse af SRM fra kødet og den videre håndtering af SRM ved slagting og opskæring af får og geder. Fødevarerregionen skal derefter kontrollere virksomhedernes dokumenterede egenkontrol på følgende områder:

- alt SRM fjernes fra kødet,

- det skal undgås, at der sker krydskontamination fra SRM til kød,
- SRM skal farves eller mærkes, således at det kan kontrolleres, at det holdes ude af foder- og fødevarerækeden og
- der skal føres kontrol med, at alt SRM afsendt fra den enkelte virksomhed bliver afleveret til behandling på SRM-virksomheden.

Fødevarerregionen skal desuden føre kontrol med, at den enkelte virksomhed faktisk afsender alt SRM til behandling på SRM-virksomheden (krydskontrol med SRM).

#### *Lovgivning*

De gældende retningslinjer er baseret på TSE-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 999/2001 af 22. maj 2001 med senere ændringer). Reglerne om håndtering af SRM på slagterier og opskæringsvirksomheder er gennemført i Bekendtgørelse nr. 775 af 16. september 2002 om fersk kød m.v. Desuden er der til bekendtgørelsen knyttet Vejledning nr. 9436 af 2002 om håndtering af specificeret risikomateriale og Cirkulære nr. 9437 om kontrol med håndtering af specificeret risikomateriale. Vejledningen retter sig til offentligheden, virksomheder m.v. og orienterer om reglerne for fjernelse, håndtering og bortskaffelse af SRM fra kvæg, får og geder og indeholder udover en generel orientering om BSE en nærmere beskrivelse af de pligter som påhviler slagterier, opskæringsvirksomheder og detailvirksomheder. Cirkulæret retter sig til fødevarerregionerne og giver retningslinjer for, hvordan fødevarerregionernes kontrol med fjernelse, håndtering, bortskaffelse af SRM og krydskontrollen med SRM m.v. skal foregå.

Da der er mulighed for at forsende kød af kvæg over 12 måneder med påsiddende rygsøjle (dvs. SRM) til blandt andet detailledet, er der særlige regler på dette område. Siden den 1. april 2002 har der i EU været krav om visse oplysninger på handelsdokumenter samt mærkning af selve slagtekroppene af kvæg med påsiddende rygsøjle. Således skal kød af kvæg under 12 måneder med påsiddende rygsøjle være mærket med en blå streg på mærkesedlen. Hvis der ikke er mærket med blå streg på mærkesedlen, skal kødet betragtes som stammende fra et dyr over 12 måneder, og rygsøjlen skal dermed behandles som SRM. Denne ordning har til formål at sikre sporbarheden og identifikationen af rygsøjle hele vejen fra slagteri til detailled, med henblik på at kunne identificere og sikre at ryg-